

ODE

EEN HOMMAGE AAN DE BEROEMDSTE

AAN

ZANGER VAN GRONINGEN: EDE STAAL

EDE

Tentoonstelling

Vanaf 1 april t/m
26 november 2000
Museumboerderij
Verhildersum
in Leens

VERHILDERSUM

De tentoonstelling wordt mede mogelijk gemaakt door:

LEADER
Levensland

provincie groningen

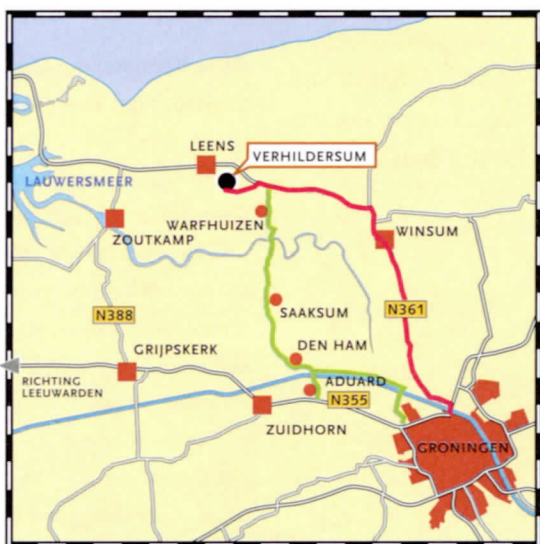

Gemeente De Marne

Cukier

Organisatie adviseurs

— Autoweg

— Toeristische route

De tentoonstelling Ode aan Ede is te zien in Museumboerderij Verhildersum van 1 april t/m 26 november 2000

Openingstijden:

Dinsdag t/m zondag: 10.30-17.00 uur

Toegangskarten zijn verkrijgbaar bij de centrale kassa en bij de entree van de Museumboerderij

De toegangskart geldt als passepartout voor alle te bezichtigen onderdelen van Verhildersum

Prijzen:

volwassenen f 7,50

Kinderen 6 t/m 12 f 2,50

CJP/65+ f 6,50

MJK geldig

Groepen vanaf 20 personen f 6,00

V E R H I L D E R S U M

Wierde 40, 9965 ZG Leens
Telefoon/fax 0595 57 14 30

Dit jaar staat het *Hogelaand* in het teken van de beroemdste zanger van Groningen, Ede Staal.

Op Verhildersum in Leens wordt van 1 april tot en met 26 november een unieke tentoonstelling en een scala aan activiteiten aan hem gewijd.

Een ware 'Ode aan Ede'.

Vrouger, vrouger,
Wat gaat de tied toch vlug,
Pas as ie older worden,
Ja, din komt alles terug

De tentoonstelling Ode aan Ede neemt de bezoekers mee door het leven van Ede Staal. Zijn vroege jeugd in Leens, zijn HBS-tijd in Warffum, zijn optredens voor Radio Noord, zijn debuut bij platenmaatschappij Phonogram en uiteindelijk zijn overlijden in 1986. Een unieke verzameling foto's, handgeschreven gedichten, teksten en liedjes, maar ook zijn piano, accordeon, pijp en vulpen maken deel uit van de tentoongestelde collectie. Oude bandopnamen uit zijn Radio Noord tijd, bekende, maar ook onbekende liedjes kunnen door het publiek beluisterd worden. Niemand wist de sfeer van het Groninger land zo gevoelig te vertolken als Ede Staal. Kunstfotograaf Hans Sas verbeeldt in sobere, ingetogen impressies de landschappen uit diverse liedjes, zoals bijvoorbeeld de *Hoaven van Delfziel*, *Nij Stoatenziel* en *t Hoeske achter Diek*.

Een Gronings boegbeeld, de ongekroonde koning van het gevovolle Groninger lied, een typische Groninger die zich niet op de voorgrond plaatst, de meest geliefde, getalenteerde en aangevraagde... Diverse 'titels' die door de jaren heen aan Ede Staal zijn toegekend. Zelf zag Staal zich als een mismoedig en melancholiek optimist.

Credo, mien bestoan

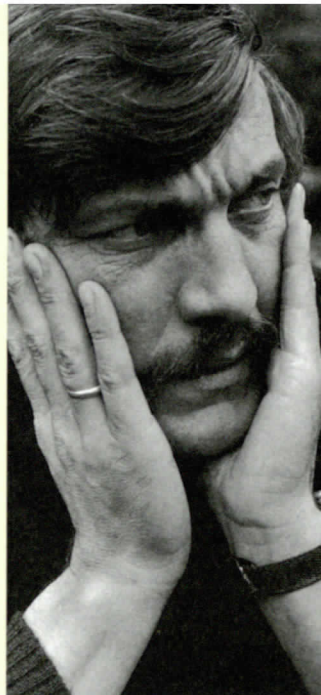
Ede Staal was een muzikale laatbloeiër. Een doe-het-zelver, maar ook een perfectionist. Als zanger en tekstdichter maakte hij in 1974 zijn debuut bij Phonogram met de single 'I'm in the blues'. Bij de NOS won hij kort daarop de vierde prijs met een door hem ingezonden liedje voor het songfestival. Dat had voor hem een doorbraak kunnen betekenen, maar Ede trok zich terug in zijn boerderij en schreef, speelde en zong in zijn eigen vertrouwde omgeving.

In de jaren '80 maakte het radiopubliek kennis met hem. Eerst was er de rubriek 'Zuzooien op zundagmörn' in het Radio Noord programma Sloaperstil.

Al doende kwamen er meer liedjes. Hij schreef en zong in het Engels, Duits, Nederlands, Deens, Oostfries en vooral in zijn eigen Gronings. Ede Staal werd bekend dankzij Engbert Gruben. Zijn eerste succes was 'Mien Toentje'. Staal inspireerde andere liedjesschrijvers en ook schilders en radiomakers. In zijn optredens op het podium was hij indrukwekkend door zijn ongeunstelde en natuurlijke voordracht. De aanbiedingen die hij kreeg om meer platen te produceren en om in Hilversum voet aan de grond te krijgen wees hij keer op keer van de hand.

*Waar ik geboren bin, waar ik de mensen ken,
Dat is mien Grunneger laand, doar aan de woaterkaant,
Waar ie de woorden heuren, dij joen gedachten kleuren,
De ziel van elk verhaal,
Joen aigen taal.*

Toen Ede Staal in 1986 overleed was hij voor veel Groningse radioluisteraars een huisvriend geworden. Pas na zijn dood bleek hoe hecht die band met de Groningers was geworden. Het volk van Groningen, vaak gekenmerkt als onbuigzaam, stoer en onverzettelijk, was en wordt nog steeds geraakt door de liedjes van Ede. Zij weerspiegelen de schoonheid, de rust en de ruimte van het Groninger land. De eenvoud van woorden, het spel van de taal en de ondertoon van melancholie zorgen ervoor dat de populariteit van de Groninger zanger na al die jaren nog steeds toeneemt. Ede Staal heeft zich diep in de Groningse ziel genesteld.

*Ik wait,
der is n tied van komen,
En ook n tied van goan,
En alles wat doar tussen ligt,
Ja, dat is mien bestoan.*

Dat Ede Staal zijn jeugdijaren in Leens doorbracht wordt in de tentoonstelling benadrukt. Verhildersum, 'de borgen en de wierden', de 'weg van Lains noar Klooster', ze zijn immers allemaal terug te vinden in de liedjes van Ede. In de tuin naast de museumboerderij zullen de groenten groeien die Ede bezingt in 'Mien toentje'.

Ede Staal stierf in 1986, veel te vroeg. Maar zijn schare bewonderaars groeit nog steeds. Onlangs kreeg zijn bekendheid weer een nieuw impuls door de film 'De Poolse Bruid'. De sfeervolle beelden van de film sloten naadloos aan bij de gevoelige muziek van Ede Staal. Een tentoonstelling over deze bijzondere en bescheiden Groninger lijkt meer dan ooit op zijn plaats.

*t Is de lucht achter Oethoezen,
t Is 't torentje van Spiiek,
t Is de weg van Lains noar Klooster,
En deur Westpolder langs de diek...*

*Dat is mien laand,
mien Hogelaand.*

De tentoonstelling wordt mede mogelijk gemaakt door:

De tentoonstelling Ode aan Ede is te zien in Museumboerderij Verhildersum van 1 april t/m 26 november 2000

Openingstijden:
Dinsdag t/m zondag: 10.30-17.00 uur

Toegangskarten zijn verkrijgbaar bij de centrale kassa en bij de entree van de Museumboerderij

De toegangkaart geldt als passepartout voor alle te bezichtigen onderdelen van Verhildersum

Prijzen:
volwassenen f 7,50
Kinderen 6 t/m 12 f 2,50
CJP/65+ f 6,50
MJK geldig
Groepen vanaf 20 personen f 6,00

V E R H I L D E R S U M

Wierde 40, 9965 ZG Leens
Telefoon/fax 0595 57 14 30

ODE AAN EDE

EEN HOMMAGE AAN DE BEROEMDSTE
ZANGER VAN GRONINGEN: EDE STAAL

Tentoonstelling

Vanaf 1 april t/m
26 november 2000
Museumboerderij
Verhildersum
in Leens

V E R H I L D E R S U M